

Total number of printed pages-11

63/1 (SEM-4) SEC2/BENSE4022

2025

BENGALI

Paper : BENSE4022

(Translation Study)

Full Marks : 50

Pass Marks : 20

Time : Two hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

১। নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির শুদ্ধ বিকল্প বাছে (যেকোনো পাঁচটি) :

১×৫=৫

(ক) Translation and Understanding বইটির
লেখক—

(i) ঈশ্বরচন্দ্র

(ii) উৎপল দত্ত

(iii) শঙ্কু মিত্র

(iv) সুকান্ত চৌধুরী

(খ) Rudiments of Knowledge-এর বাংলা

অনুবাদ—

(i) কথামালা

(ii) বোধোদয়

(iii) মেঘদূত

(iv) রোমিও জুলিয়েট

(গ) কোন্ দেশে প্রথম অনুবাদ-সংক্রান্ত আলোচনাচক্র

অনুষ্ঠিত হয়েছিল ?

(i) ফ্রান্স

(ii) ইংলণ্ড

(iii) ইটালি

(iv) আমেরিকা

(ঘ) একাধিক ভাষায় দক্ষ ব্যক্তি গ্রহণ করতে পারে এমন
ব্যক্তিটি হল—

(i) সাহিত্যবৃত্তি

(ii) দোভাষীবৃত্তি

(iii) কাব্যচর্চা

(iv) উপন্যাসচর্চা

(ঙ) মূলের হুবহু অনুবাদকে বলা হয়—

(i) রসানুবাদ

(ii) ভাবানুবাদ

(iii) আক্ষরিক অনুবাদ

(iv) সংস্কৃত অনুবাদ

(চ) নীচের কোনটি অনুবাদের প্রকৃত সমস্যা রূপে পরিগণিত
হয় ?

(i) ধন্যাঙ্ক শব্দের অনুবাদ

(ii) গদ্যানুবাদ

(iii) পদ্যানুবাদ

(iv) ভাবানুবাদ

(ছ) বাংলা অনুবাদের চেষ্টা কখন শুরু হয় ?

- (i) আদি মধ্য যুগে
- (ii) অন্ত্যমধ্য যুগে
- (iii) প্রাচীন যুগে
- (iv) আধুনিক যুগে

(জ) কত খ্রিষ্টাব্দে বঙ্গীয় সাহিত্য পরিষদ পরিভাষা নির্মাণের প্রয়াস করেছিল ?

- (i) ২০০০
- (ii) ১৮৯৪
- (iii) ১৮০০
- (iv) ১৮০২

(ঝ) I need three efficient hands—'efficient hands' বলতে বোঝানো হয়েছে—

- (i) দক্ষ হাত
- (ii) দক্ষ মাথা
- (iii) দক্ষ মস্তিষ্ক
- (iv) দক্ষ মানুষ

(ঞ) আক্ষরিক অনুবাদকে বলা হয়—

- (i) ভাবানুবাদ
- (ii) পরিভাষা অনুবাদ
- (iii) রসানুবাদ
- (iv) মূলানুবাদ

২। নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির অতি সংক্ষিপ্ত উত্তর দাও (যেকোনো পাঁচটি) : ২×৫=১০

- (ক) 'মঙ্গল সমাচার মাতিউর' গ্রন্থটি কে, কোন গ্রন্থ থেকে অনুবাদ করেন ?
- (খ) ভার্জিনের 'ঈডিন' কাব্যের প্রথম বাংলা অনুবাদ কে, কত সালে করেছিলেন ?
- (গ) কী নামে, কত সালে রঙ্গলাল হোমারের কাব্য বাংলায় অনুবাদ করেন ?
- (ঘ) মধ্য বাংলার দুটি অনুবাদ গ্রন্থের নাম লেখো।
- (ঙ) Horse is a noble animal-এর বঙ্গানুবাদ কী ?
- (চ) সংক্ষিপ্ত অনুবাদ কী ?

(ছ) উদাহরণসহ অনুবাদের একটি সমস্যাৰ কথা বলো।

৩। সংক্ষিপ্ত উত্তৰ দাও (যেকোনো পাঁচটি) : $৫ \times ৫ = ২৫$

(ক) অনুবাদ চৰ্চাৰ বিকাশধাৰা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰো।

(খ) অনুবাদ চৰ্চাৰ প্ৰয়োজনীয়তা কেন তা নিজৰ ভাষায় লেখো।

(গ) ভাবানুবাদ কী ? উদাহৰণ দিয়ে বোঝাও।

(ঘ) বাংলা ভাষায় পাশ্চাত্য সাহিত্যেৰ অনুবাদ চৰ্চা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰো।

(ঙ) কবিতাৰ অনুবাদ বলতে কী বোঝায় উদাহৰণসহ আলোচনা কৰো।

(চ) অনুবাদের সমস্যা সম্পৰ্কে উদাহৰণসহ আলোচনা কৰো।

(ছ) অনুবাদতত্ত্ব বিষয়ে সাম্প্ৰতিক ধাৰণাটি লেখো।

(জ) বাংলা ধৰ্মগ্ৰন্থ অনুবাদের সংক্ষিপ্ত টীকা লেখো।

(ঝ) ফোর্ট উইলিয়াম কলেজেৰ অনুবাদের ইতিহাস সংক্ষেপে লেখো।

৪। বাংলা ভাষাৰ অনুবাদ কৰো (যেকোনো একটি) : ১০

শ্ৰীমন্ত শংকৰদেব এগৰাকী ধৰ্ম প্ৰচাৰক, সমাজ সংগঠক, গায়ক, নৰ্তক, অভিনেতা, কবি, চিত্ৰকৰ আছিল। শংকৰদেব অসমীয়া জাতি-সাহিত্য-সংস্কৃতি নিৰ্মাতা। সেইবাবেই তেওঁৰ প্ৰিয়তম শিষ্য মাধৱদেৱে শঙ্কৰদেৱক “সৰ্বগুণাকৰ” শব্দৰে অভিহিত কৰিছিল। মহাদেৱ শংকৰব বৰত তেওঁৰ জন্ম হৈছিল বুলি বিশ্বাস কৰা বাবে তেওঁৰ নাম “শংকৰবৰ” বখা হৈছিল। তেওঁ নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্ম অথবা একশৰণ ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰি অসমীয়া সমাজ জীৱনক একত্ৰিত আৰু সংহত কৰিছিল। অসমীয়া তথা ভাৰতীয় সাংস্কৃতিক জীৱনলৈ তেওঁ যি অৱদান আগবঢ়াই গ’ল, তাৰ বাবে তেওঁক মহাপুৰুষ আৰু অৱতাৰী পুৰুষৰূপে আখ্যা দিয়া হয়। তেওঁ মানুহৰ আধ্যাত্মিক উদ্ভৱৰ কাৰণে ভক্তি ধৰ্মৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল। সাধাৰণ অনাথৰী মানুহেও যাতে ভাৰতীয় দৰ্শনৰ জটিল তত্ত্বসমূহ সহজে অনুভৱ কৰিব পাৰে, সেই উদ্দেশ্যে আগত ৰাখি তেওঁ সহজ ভাষাত সাহিত্য ৰচনা কৰিছিল।

শঙ্কৰদেৱৰ পিতৃৰ নাম আছিল কুসুম্বৰ শিবোমণি ভূঞা আৰু মাতৃৰ নাম সত্যসন্ধ্যা কোৱা হয় যে তেওঁ শিৱৰ কৃপাত জন্ম লাভ কৰিছিল। সেই কাৰণে তেওঁলোকৰ সন্তানটিৰ নাম “শংকৰ” বখা হৈছিল। শংকৰদেৱৰ গণকে গণনা কৰি দিয়া নাম গংগাধৰ। শঙ্কৰদেৱৰ জন্ম তাৰিখ সম্বন্ধে কেইবাটাও মতবাদ চলি আছে।

কথা গুৰু চৰিতৰ মতে, “কাৰ্তিকৰ সংক্ৰান্তি : বাৰ বৃহস্পতিবাৰ : তিথি পূৰ্ণিমা : শ্ৰৱণা নক্ষত্ৰ মধ্য নিশা জ্যোতিষক (১৩৭১ : তেৰশএকসতৰি শকত) আন কোনো কোনোৰ মতে আহিন মাহৰ

পাঁচদিন যোৱাত শুক্লা দশমী তিথি শুকুৰবাৰ, ৰাতি চাৰিদিগু
যোৱাত ১৩৭১ শকত শঙ্কৰদেৱৰ জন্ম হয়। ৰামচৰণ ঠাকুৰে
লিখিছে—

“আশ্বিন প্ৰৱেশি পাঞ্চদিন বহি গৈল।

সেহি দিনা শঙ্কৰদেৱৰ জন্ম ভৈলা।

শুকুলা দশমী আসি ভৈল শুকুৰবাৰে।”

চৰিতকাৰ দৈত্যাৰি ঠাকুৰ, ৰামানন্দ দ্বিজ আৰু ভূষণ দ্বিজই চন
তাৰিখৰ উল্লেখ নকৰাকৈ মাত্ৰ জন্ম মাহৰ উল্লেখ কৰিছে।
“বাঁহী”ত প্ৰকাশিত এটি মত, “১৩৭১ শকৰ কাৰ্তিক সংক্ৰান্তিৰ
অমাবস্যা তিথিৰ বৃহস্পতিবাৰে মাজনিশা শঙ্কৰদেৱৰ জন্ম হয়।”
এই সকলোবোৰ মত মিলালে শঙ্কৰদেৱৰ জন্ম ১৩৭১ শকৰ
কাতি নাইবা আহিনৰ নাইবা ফাগুণৰ বৃহস্পতিবাৰে মাজনিশা
বুলি মানিব পাৰি। ইংৰাজী চন মতে ১৪৪৯ চন।

শঙ্কৰৰ পিতাকৰ নাম কুসুম্বৰ ভূঞা আৰু মাকৰ নাম সত্যসন্ধ্যা
দেৱী। শঙ্কৰদেৱৰ প্ৰায় সাত বছৰ বয়সতে ৰোগত আক্ৰান্ত হৈ
দেউতাকৰ মৃত্যু হয়। আনহাতে মাকৰ মৃত্যু হয়তো শঙ্কৰ
জন্মৰ পিছতে বা কুসুম্বৰ ভূঞাৰ মৃত্যুৰ পিছত হোৱা বুলি জনা
যায়। কথা গুৰু চৰিতৰ মতে, সত্যসন্ধা আই স্বামী কুসুম্বৰৰ
সৈতে সতীদাহ হৈ অনুগামী হৈছিল। সৰু হৈ থাকোঁতেই পিতৃ
মাতৃৰ বিয়োগ ঘটাত বুঢ়ীমাক খেৰসূতীয়ে তেওঁক লালন পালন
কৰে। সৰুতে তেওঁৰ পঢ়াৰ প্ৰতি বিশেষ ধাউতি নাছিল। লগ
সমনীয়া শিশুসকলৰ সৈতে ধেমালি কৰি কাল কটাওঁতে
শঙ্কৰদেৱৰ শৈশৱ পাৰ হৈছিল। তেওঁৰ বাল্যবন্ধু সকল আছিল,

জইৰাম, তিতাৰাম, কেতাই, সনাতন, হৰিবৰ, সতানন্দ, ৰামৰাম,
ৰামৰাই, বিতোপন, চান্দ, ভেকুৰি আদি। ল'ৰালি কালত তেওঁ
আন সাধাৰণ শিশুৰ দৰেই গছৰ ফলফুল বুটলি, কোটোৰা খেল,
ঘিলা খেল, ভণ্টাগুটি খেল, লুকাভাকু খেল, দৌৰাদৌৰি কৰা
আদি খেলি আৰু চাপৰি বজাই হৰিধ্বনি কৰা, বটা চৰাই বিচাৰি
ধৰা আৰু মুকলি কৰি দিয়া, শিয়াল খেদা, নদীত সাঁতুৰি জলক্ৰীড়া
কৰা আদি কৰিয়েই কাল নিয়াইছিল।

পিছত, খেলধেমালিতে কাল কটোৱা শঙ্কৰক বাৰ বছৰ বয়সত
বুঢ়ীমাকে মহেন্দ্ৰকন্দলি নামে অধ্যাপক এজনৰ টোলত নাম
লগাই দিয়ে। ভাদ মাহৰ কোনো এটা বৃহস্পতিবাৰে শুভলগ্ন
চাই শঙ্কৰৰ বিদ্যাৰম্ভ কৰা হ'ল। কিন্তু শঙ্কৰৰ খেলাধুলাৰ প্ৰতি
মন সহজে আঁতৰাব পৰা নাছিল। তাৰ প্ৰমাণস্বৰূপে শঙ্কৰে ঘৰৰ
পৰা ৰূপ দুটকা আৰু কাপোৰ দুখন মনে মনে নি গুবুক ভেটি
দি টোলৰ পৰা পলাই যোৱাৰ কথা চৰিত পুথিসমূহত পোৱা
যায়। কিন্তু বিদ্যা শিক্ষাত মনোযোগ দিয়া আৰম্ভ কৰাৰ পাছতেই
শঙ্কৰে অ- আ- ক- খ শিকিয়েই শ্ৰীকৃষ্ণৰ ভক্তি-বিষয়ক কবিতা
'কৰতল কমল' ৰচনা কৰি সকলোকে অভিভূত কৰে।

অথবা

Assam is a state in northeastern India, south
of the eastern Himalayas along the
Brahmaputra and Barak River valleys.
Assam covers an area of 78,438 km (30,285
sq mi). It is the second largest state in

northeastern India by area and the largest in terms of population, with more than 31 million inhabitants. The state is bordered by Bhutan and Arunachal Pradesh to the north; Nagaland and Manipur to the east; Meghalaya, Tripura, Mizoram and Bangladesh to the south; and West Bengal to the west via the Siliguri Corridor, a 22-kilometre-wide (14 mi) strip of land that connect the state to the rest of India. Assamese and Bodo are two of the official languages for the entire state and Meitei (Manipuri) is recognized as an additional official language in three districts of Barak Valley and Hojai district. In Hojai district and for the Barak valley region, alongside Bengali, which is also an official language in the Barak Valley.

The state has 35 districts with 5 divisions. Guwahati (containing the state capital Dispur) is the largest city in northeastern India. Assam is known for Assam tea and Assam silk. The state was the first site for oil drilling in Asia. Assam is home to the one-horned Indian rhinoceros, along with the wild water buffalo, pygmy hog, tiger and

various species of Asiatic birds, and provides one of the last wild habitats for the Asian elephant. The Assamese economy is aided by wildlife tourism to Kazirana National Park and Manas National Park, which are World Heritage Sites, Dibru-Saikhowa National Park is famed for its feral horses. Sal tree forests are found in the state which, as a result of abundant rainfall, look green all year round. Assam receives more rainfall than most parts of India; this rain feeds the Bramapurtra River, whose tributaries and oxbow lakes provide the region with a distinctive hydro-geomorphic environment.